

Trening ZELENA EKONOMIJA I PREDUZETNIŠTVO Vukosav Antonijević

Registracija preduzetničke radnje

Projekat „GEAR – Green Economy for Advanced Region“
B-O-R: Bolje Organizovani Resursi za zelenu ekonomiju

Bor, 14. jun 2020. godine

REGISTRACIJA

PRAVNOG LICA

**PREDUZETNICKE
RADNJE**

MSc Vukosav Antonijević

KAKO DA OTVORIM SVOJU RADNJU/FIRMU?

Ono što će vam sigurno biti potrebno kada rešite da počnete svoj biznis jeste savet – koju pravnu formu firme izabrati, a zatim i kako konkretno registrovati izabranu pravnu formu. Ovde ćete pronaći osnovne informacije o vrstama pravnih lica koja postoje po našem zakonu, sa preporukama i detaljnim uputstvima kako da registrujete preporučene oblike.

Ne otvarajte firmu pre nego što ste sve pripremili. To znači da ste prvo svoju ideju definisali i analizirali, zatim da ste napravili biznis plan i – rešili ste problem finansiranja vašeg biznisa. Polazna osnova je svakako definisanje pravnog oblika koji vaša firma treba da ima. Ovom prethodi odabir lokacije, tj. stalne adrese bez koje nećete moći registrovati svoju firmu.

Registraciju vaše firme obavice u Agenciji za privredne registre u kojoj se završavaju svi poslovi u vezi sa registracijom. U Registar se upisuju:

- preduzetnik**
- ortačko društvo komanditno društvo**
- društvo s ograničenom odgovornošću akcionarsko društvo**
- zadruga i zadružni savez**
- drugi subjekt koji se, u skladu sa zakonom, registruje u Registar**
-
-

- ✓ **Preduzetnik je poslovno sposobno fizičko lice koje obavlja delatnost u cilju ostvarivanja prihoda i koje je kao takvo registrovano u skladu sa zakonom o registraciji.**
- ✓ **Privredno društvo je pravno lice koje osnivaju osnivačkim aktom pravna i/ili fizička lica radi obavljanja delatnosti u cilju sticanja dobiti.**
- ✓ **Registracija društava i preduzetnika obavlja se u skladu sa Zakonom o postupku registracije u Agenciji za privredne registre.**

- **Za obavljanje samostalne delatnosti preduzetnik (osnivač radnje) osniva radnju, odnosno odgovarajući oblik poslovanja (radionica, kancelarija, biro, servis, agencija, studio, pansion, apoteka, ordinacija i sl.).**
- **Preduzetnik može doneti odluku o nastavku obavljanja delatnosti u formi privrednog društva, pri čemu se vrši istovremeno brisanje preduzetnika iz registra preduzetnika i registracija osnivanja privrednog društva koje preuzima sva prava i obaveze preduzetnika nastale iz poslovanja do trenutka osnivanja tog privrednog društva.**

Zašto d. o. o.?

Parametri su kapital, odgovornost, procedura...

- Ne treba vam veliki osnivački kapital (samo 100 dinara)
- Manja je odgovornost za obaveze firme prema trećim licima (dobavljačima, državi), tj. firma odgovara samo do visine svog kapitala, a osnivač ne odgovara svojom ličnom imovinom (stan, kola, kuća...)
- Jednostavnija je procedura osnivanja i knjigovodstvenog vođenja

Ukoliko je vaše prvo opredeljenje samostalna radnja, agencija, biro, servis i sl, a ne privredno društvo, ta opcija ima svoje prednosti i mane:

- **Ne treba vam nikakav početni kapital da biste registrovali radnju**
- **Procedura je jednostavna i knjigovodstveno praćenje jednostavno (naročito ako radnja bude paušalno oporeziva)**

U pogledu odgovornosti prema trećim licima (dobavljačima, državi za porez i sl), vlasnik radnje odgovara SVOM svojom imovinom, tj. imovinom radnje i ličnom imovinom. Dakle, uredno plaćajte svoje obaveze!

Ne registrujte ortačku radnju već samostalnu zanatsku radnju, samostalnu agenciju, servis, biro, studio i sl.

Preduzetnik

Preduzetnik, po Zakonu o privrednim društvima, jeste fizičko lice koje je registrovano u skladu sa Zakonom o postupku registracije u Agenciji za privredne registre i koje radi sticanja dobiti u vidu zanimanja obavlja sve zakonom dozvoljene delatnosti, uključujući umetničke i stare zanate i poslove domaće radinosti (filigranska delatnost, opančarska, grnčarska, kao i izrada predmeta koji imaju estetsko obeležje narodnog stvaralaštva, s tim da se individualni poljoprivrednik ne smatra preduzetnikom). Takođe, fizičko lice upisano u posebni registar, koje u vidu zanimanja obavlja delatnost slobodne profesije uređenu posebnim propisima, smatra se preduzetnikom u smislu

Zakona o privrednim društvima ako je tim propisima to određeno.

Novim zakonodavstvom predviđena je mogućnost otpočinjanja obavljanja delatnosti bez dobijanja prethodne saglasnosti nadležnih organa.

To svakako ne isključuje obavezu na strani preduzetnika da pre otpočinjanja obavljanja delatnosti ispuni uslove propisane zakonom.

Preduzetnik može da obavlja delatnost u prostoru koji ispunjava uslove u pogledu tehničke opremljenosti, bezbednosti i zdravlja na radu i zaštite i unapređenja životne sredine, kao i druge propisane uslove.

Poslovno ime preduzetnika obavezno sadrži ime i prezime preduzetnika, opis pretežne delatnosti, oznaku „preduzetnik“ ili „pr“ i sedište. Sedište preduzetnika je mesto iz koga upravlja obavljanjem delatnosti. Preduzetnik može obavljati delatnost i izvan sedišta (izdvojeno mesto), pri čemu se izdvojeno mesto posebno registruje.

Preduzetnik može osnovati više od jedne radnje, ali ne bi mogao dobiti PIB za osnivanje nove radnje ukoliko bi imao dugovanja po osnovu javnih dažbina proisteklih iz poslovanja postojeće preduzetničke radnje. Pod radnjom se podrazumeva: prodavnica, radionica, kancelarija, biro, servis, agencija, studio, pansion, apoteka, ordinacija i sl. (najčešće skraćenice u praksi: STR – samostalna trgovinska radnja; SZR – samostalna zanatska radnja, SUR – samostalna ugostiteljska radnja i sl.)

Osnivanje radnje

Registraciona prijava podnosi se Agenciji za privredne registre na propisanom obrascu koji sadrži podatke koji se registruju. Bliže informacije možete naći na [websajtu Agencije za privredne registre](#) pod stavkom **Preduzetnici-Uputstva**.

Uz prijavu se prilažu:

- dokaz o identitetu preduzetnika (za domaće fizičko lice - fotokopija lične karte, a za strano fizičko lice fotokopija pasoša)
- dokaz o uplati naknade za registraciju 1.500 dinara
- Dozvola ili saglasnost nadležnog organa ako je propisana posebnim zakonom
- Overeni OP obrazac (potpis preduzetnika overen u opštini, sudu ili kod javnog beležnika)

Privredno društvo (osnivanje d.o.o.)

Po Zakonu o privrednim društvima, sva privredna društva se dele na četiri osnovne pravne forme:

- ortačko društvo**
- komanditno društvo**
- društvo s ograničenom odgovornošću**
- akcionarsko društvo**

Ortačka i komanditna društva su organizovana prevashodno kao društva lica, gde je ličnost osnivača u prvom planu. Kao posledica ove koncepcije, osnivači (ortaci u ortačkom društvu, odnosno komplementari u komanditnom) odgovaraju neograničeno solidarno za obaveze društva celokupnom svojom imovinom.

Osnivanje društva s ograničenom odgovornošću (DOO ili d. o. o.)

Društvo s ograničenom odgovornošću je, po Zakonu o privrednim društvima, društvo koje osniva jedno ili više pravnih i/ili fizičkih lica, koja imaju svojstvo člana odnosno članova društva, radi obavljanja određene delatnosti pod zajedničkim poslovnim imenom. Ono odgovara za svoje obaveze celokupnom imovinom. Član odnosno članovi ne odgovaraju za obaveze društva, osim do iznosa neunetog uloga u imovinu društva.

Zakon o privrednim društvima predviđa da se društvo s ograničenom odgovornošću osniva **osnivačkim aktom**, koji ima formu ugovora o osnivanju ako ga osniva više osnivača ili odluke o osnivanju kada ga osniva samo jedan član. Novčani ulog osnovnog kapitala na dan uplate iznosi najmanje 100 (sto) dinara. Iznos osnivačkog kapitala može biti uplaćen i naknadno u vremenskom roku koji bude predviđen osnivačkim aktom. Pored novčanog uloga, članovi mogu unositi i nenovčani ulog (u stvarima i pravima) u osnovni kapital društva.

Kako da se registrujem kod Poreske uprave?

Sada idemo korak dalje ka cilju da vaša firma počne da funkcioniše (radi i donosi profit), a da pri tom poštuje svu zakonsku proceduru (mirno spavate).

U zavisnosti od pravnog oblika koji ste izabrali za vašu firmu, i to: privredno društvo (društvo s ograničenom odgovornošću, akcionarsko društvo itd.) ili agencija, radnja i sl. – dobili ste rešenje o osnivanju koje izdaje Agencija za privredne registre – proističu i neophodne radnje i vrsta dokumentacije koje treba obaviti u odgovarajućim zakonskim rokovima.

Redosled poslova je sledeći:

1. Uz rešenje o osnivanju dobija se i potvrda o poreskom identifikacionom broju (PIB)
2. Izrada pečata društva uz dostavljanje kopije rešenja o osnivanju Otvaranje tekućeg
3. računa kod vaše buduće poslovne banke
4. Registracija vaše firme kod Poreske uprave – rok je 15 dana od dana otvaranja firme
5. Odluka o ulasku ili neulasku u sistem poreza na dodatu vrednost. Obaveza ulaska u sistem poreza na dodatu vrednost ne postoji za društva čiji ukupan promet dobara i usluga u prethodnih 12 meseci nije veći od 8.000.000 dinara, odnosno koje pri otpočinjanju obavljanja delatnosti procenjuje da u narednih 12 meseci neće ostvariti ukupan promet veći od 8.000.000 dinara.

Podnošenje zahteva za PIB

Vašoj firmi kao budućem poreskom obvezniku prilikom registracije firme kod Agencije za privredne registre određen je i dodeljen jedinstven i jedini poreski identifikacioni broj koji se koristi u poreskom postupku i platnom prometu za sva plaćanja poreza vaše firme. Centrala Poreske uprave određuje PIB i obavlja registraciju poreskih obveznika po službenoj dužnosti i isti dostavlja APR-u koji u svom rešenju o osnivanju upisuje navedeni PIB.

Otvaranje računa u banci

Možete odabrati poslovnu banku i od nje uzeti spisak kompletne dokumentacije za otvaranje tekućeg računa (ugovor, zahtev, depo karton). Uz svaki zahtev ispisana je neophodna dokumentacija koju je potrebno priložiti.

Zakonski zastupnik privrednog društva, koji je imenovan za zakonskog zastupnika osnivačkim aktom ili posebnom odlukom osnivača, može overiti svoj potpis na obrascu „overa potpisa” (OP) koji je moguće prethodno nabaviti u knjižari ili putem Interneta, a neke opštine prodaju i obrasce. Taj obrazac vam je potreban prilikom osnivanja, kao i kod otvaranja računa i u kasnijem periodu kod podnošenja godišnjeg obračuna. Po preuzimanju rešenja o osnivanju koje uključuje PIB, otvarate tekući račun u banci.

Registracija kod Poreske uprave

Poreska uprava može i treba, na osnovu dostavljenih podataka od APR-a, da dostavi Zahtev novoosnovanom privrednom društvu da podnese sledeću dokumentaciju i to: izjavu o broju zaposlenih, izjavu o posedovanju osnovnih sredstava, izjavu o poslovnom prostoru, izjavu o posedovanju zaliha, izjavu o maloprodajnim veleprodajnim objektima i magacinima, poresku prijavu o akontacionom utvrđivanju poreza na dobit (PDP) ili PPDG-1S. Svaki dokument koji podnosite nadležnim organima uradite u dva primerka i zahtevajte pečat i potpis lica koje je primilo taj vaš dokument. To je jedini dokaz da ste vašu zakonsku obavezu izvršili na vreme, jer ćete vi sigurno sačuvati taj dokument, a drugi... Ko zna?

Registracija privrednog društva:

Na osnovu podataka iz rešenja o registraciji popunjavate dva primerka (pravilo uvek dva) poreske prijave PDP (skraćeno od porez na dobit preduzeća) ili **PPDG- 1** (skraćeno poreska prijava za akontaciono utvrđivanje poreza na prihode od samostalne delatnosti i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje).

Popunjavate samo podatke koje imate, ne sve. U obrazac PDP podaci se unose na sledeći način:

Upisati sedište firme na gornju levu liniju Organizaciona jedinica.

Zakružiti opciju 4, početak obavljanja delatnosti.

Poresku prijavu podnosite za period od dana osnivanja do 31. 12. tekuće godine i taj podatak upisujete. Deo 1. – Podaci o poreskom obvezniku – unose se osnovni podaci o poreskom obvezniku (PIB, matični broj, firma, odnosno poslovno ime i podaci o sedištu poreskog obveznika).

Deo 2. – Podaci o delatnosti – unose se osnovni podaci o delatnosti (šifra i naziv pretežne delatnosti) i datum upisa u registar nadležnog organa.

Deo 3. – Podaci o računu u banci – unose se podaci o mestu poslovanja banke, nazivu banke i broju računa u banci.

Deo 4. – Podaci o izdvojenim poslovnim jedinicama van teritorije Republike – unose se podaci o državi, mestu, adresi i datumu upisa u registar nadležnog organa izdvojenih poslovnih jedinica obveznika van teritorije Republike.

Deo 5. – Podaci o proceni poslovnog rezultata i podaci za utvrđivanje visine akontacije – unosi se:

–pod red. br. 5.1. – 5.3. – procena prihoda, rashoda, dobit/gubitak ili rashodi jednaki prihodima novoosnovanih pravnih lica od dana upisa u registar nadležnog organa do kraja prve poslovne godine.

–pod rednim brojem 5.5. – obračunata akontacija poreza (iznos sa rednog broja

5.3. pomnožen poreskom stopom sa rednog broja 5.4); Stopa poreza na dobit je 15 odsto; može da bude izostavljen podatak ukoliko se proceni da neće biti dobiti.

– pod rednim brojem 5.6. – mesečni iznos akontacija (ukupan iznos akontacija sa rednog broja 5.5. podeljen brojem meseci do kraja prve poslovne godine). Može da bude izostavljen podatak ukoliko se proceni da neće biti dobiti.

U broj meseci do kraja prve poslovne godine za obveznika koji je registrovan do

15. u mesecu uračunava se i mesec u kome je registrovan, a za obveznika koji je registrovan od 16. do kraja meseca uračunavanje broja meseci obavlja se od prvog narednog meseca.

Deo 14. – Popis priloženih dokaza – unosi se spisak priloženih dokumenata koje je obveznik podneo, a koji su od značaja za obračun poreza na dobit preduzeća.

Registracija preduzetnika:

Ukoliko ste otvorili radnju, agenciju... tj. ukoliko ste preduzetnik, podnošenje poreske prijave obavlja se takođe prema sedištu firme na obrascu PPDG-1.

Popunjavanje podataka slično je prethodnom.

Pored ovog obrasca, ukoliko ste preduzetnik, možete Poreskoj upravi podneti zahtev za paušalno oporezivanje. Ukoliko vam to Poreska uprava odobri, porez plaćate nezavisno od prometa na tzv. procenjeni paušalni iznos. Ta procena zavisi od vrste delatnosti i od sedišta gde je registrovana vaša radnja. U praksi, to su mali iznosi. Dakle, može se desiti da preduzetnik, tj. vaša radnja do prometa od 6.000.000 dinara ne mora da vodi knjigovodstvo na stvarno ostvareni prihod niti mora plaćati PDV, već plaća minimalan iznos poreza na dohodak građana i socijalne doprinose za vlasnika na osnovu Rešenja Poreske uprave.

Odluka o ulasku u sistem PDV-a

Neverovatno, ali istinito! Vi ne morate obračunavati i plaćati porez na dodatu vrednost na prihode vaše firme sve dok vaš fakturisani prihod ne dođe do

8.000.000 dinara! Ukoliko je vaša odluka – ne, ništa ne preduzimate do osam miliona.

Ukoliko je vaša procena da ćete bolji efekat imati ukoliko uđete u PDV, dužni ste da podnesete poresku prijavu na obrascu EPPDV u roku od 15 dana od dana registracije vaše firme.

Datum predaje poreske prijave mora biti onaj dan kada ste upisali datum. Početak obavljanja vaše aktivnosti neka bude budući datum. Od tog datuma obračunavate na vašim izlaznim fakturama PDV. Po predaji poreske prijave u Poreskoj upravi, nakon desetak radnih dana, dobićete potvrdu o izvršenom evidentiranju vaše firme kao poreskog obveznika u sistemu PDV-a.

Koje sve vrste poreza postoje?

Svako od utvrđenih poreskih davanja regulisano je posebnim zakonom, i to:

1. Zakonom o porezu na dohodak građana – vaša firma je dužna da u skladu sa ovim zakonom na sve isplate koje napravi prema fizičkim licima (tj. svi prihodi fizičkih lica) obračuna, obustavi i po odbitku plati porez na dohodak građana. Veoma je važno podvući da je u slučaju takvog poslovnog odnosa (gde pravno lice vrši isplate dohotka fizičkom licu), poreski obveznik pravno lice tj, vaša firma dužna da pre isplate fizičkom licu obračuna, obustavi i uplati na propisani račun javnih prihoda dugovani iznos poreza na dohodak građana.

2. Zakonom o porezu na dodatu vrednost (PDV) – PDV je porez koji se obračunava i plaća na isporuku dobara i pružanje usluga, u svim fazama proizvodnje i prometa dobara i usluga, kao i na uvoz dobara i izvoz određenih usluga, osim ako ovim zakonom nije drukčije propisano, tzv. izuzeci u zakonu.

3. Zakonom o porezima na imovinu – uređuju se sledeći porezi:

- **porez na imovinu**
- **porez na nasleđe i poklon**
- **porez na prenos apsolutnih prava**

Porez na imovinu plaća se na sledeća prava na nepokretnosti:

- **pravo svojine, odnosno pravo svojine na zemljištu preko 10 ari**
- **pravo korišćenja nepokretnosti u javnoj svojini od strane imaoca prava korišćenja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje javna svojina**
- **korišćenje nepokretnosti u javnoj svojini od strane korisnika nepokretnosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje javna svojina**
- **državinu nepokretnosti na kojoj imalac prava svojine nije poznat ili nije određen**
- **državinu nepokretnosti u javnoj svojini, bez pravnog osnova**
- **državinu i korišćenje nepokretnosti po osnovu ugovora o finansijskom lizingu**
- **pravo zakupa stana ili stambene zgrade u skladu sa zakonom kojim je uređeno stanovanje, za period duži od jedne godine ili na neodređeno vreme**
- **pravo korišćenja građevinskog zemljišta, površine preko 10 ari.**

4. Zakonom o porezu na dobit – poreski obveznik poreza na dobit preduzeća jeste privredno društvo organizovano u jednom od sledećih oblika: (akcionarsko društvo; društvo s ograničenom odgovornošću; ortačko društvo; komanditno društvo; javno preduzeće...).

Važno:

Ukoliko ste preduzetnik, tj. novootvorena radnja, agencija ili studio za dizajn, postoji mogućnost da budete oporezovani paušalno uz uslov da ne pređete promet od 6.000.000 RSD na godišnjem nivou. Morate podneti zahtev Poreskoj upravi koja će u zavisnosti od vrste delatnosti vaše radnje/agencije prihvatiti ili neće prihvatiti vaš zahtev. Dakle, može se desiti da preduzetnik, tj. vaša radnja, do prometa od 6.000.000, ne mora voditi knjigovodstvo, ne mora plaćati PDV (do iznosa od 8.000.000 RSD) već samo minimalan iznos poreza na dohodak građana i socijalne doprinose za vlasnika koji paušalno odredi poreska uprava. Skrećemo pažnju na činjenicu da Zakonom o porezu postoji spisak delatnosti za koje se ne dozvoljava paušalno oporezivanje (npr. maloprodaja, ugostiteljstvo i sl.)

ŠTA TREBA DA ZNAM O RAČUNOVODSTVU?

Računovodstvo

Računovodstvo je oblast u poslovnoj operaciji čija je svrha da, beleženjem i klasifikovanjem, sve vaše ekonomsko poslovanje (poslovne događaje) drži tačnim, preglednim, u skladu sa zakonom i, najvažnije, da učini poslovanje razumljivim.

Računovodstvo uključuje: knjigovodstvo, obračun troškova, plan i analizu, kontrolu i reviziju.

Knjigovodstvo

Knjigovodstvo, kao deo računovodstva jeste ekonomski metod utvrđivanja vaše imovine i rezultata, i to pomoću sakupljanja, klasifikovanja, registrovanja, čuvanja i izveštavanja o poslovnim promenama.

Dokument – pisana isprava, nosilac je podataka o nastalim poslovnim promenama. Zadatak knjigovodstva je upravo:

- prikupljanje dokumentacije
- kontrola ispravnosti dokumentacije
- kontiranje, tj. klasifikacija promena po dokumentaciji
- knjiženje, tj. beleženje promena u knjigama
- sumiranje i kontrola proknjiženih promena
- izrada povremenih i redovnih izveštaja o poslovanju

Organizacija

knjigovodstva pretpostavlja izvršenje gore navedenih zadataka.

Mala, a i mnoga srednja, pravna lica taj posao poveravaju stručnim knjigovodstvenim preduzećima ili agencijama koji imaju znanja i iskustva da prema obimu poslovanja i vrsti delatnosti organizuju knjigovodstvo pravnog lica (outsource). Za velika, a i neka srednja pravna lica, zbog složenosti i obima poslovanja, svrsishodnije je imati organizovano knjigovodstvo unutar preduzeća (in house).

Kako da izaberem pravog računovođu?

Izbor dobrog računovođe može biti ključni faktor uspeha vaše firme.

Nemojte gubiti vreme sa traženjem računovođe preko Interneta ili dnevne štampe, već se raspitajte kod prijatelja i saradnika da li imaju nekoga da vam preporuče. Kada napravite spisak kandidata, obavite razgovor i vidite da li zadovoljavaju vaše kriterijume.

Evo nekoliko stvari na koje treba da obratite pažnju prilikom izbora računovođe:

- ❖ Fokus na malim preduzećima. Vidite da li je računovođa radio sa firmama koje su slične vašoj. Tražite da vam opiše svoje klijente, kolika im je zarađivačka snaga, kom tipu firmi pripadaju. Ovo može biti od velikog značaja za otkrivanje njegove sposobnosti obavljanja posla za vas.
- ❖ Poznavanje poreskih zakona. Vaš računovođa mora da bude upoznat sa poreskom regulativom koja se tiče malih preduzeća i mora biti stalno u toku sa zakonskim promenama.
- ❖ Usluga. Vama ne treba „čovek-mašina” koji će samo popunjavati formulare i posle toga vas zaboraviti, već neko koga zanima vaš posao i kome se možete obratiti za savet.
- ❖ Honorar. Vidite sa potencijalnim računovođom koliki je njegov honorar za regularne aktivnosti, a koliki za specijalne zahteve, i kako se to uklapa u vaše finansijske mogućnosti.
- ❖ Osiguranje. Pobrinite se da vaš računovođa snosi odgovornost za eventualne greške koje napravi.

HVALA NA PAŽNJI!

PITANJA